

LATVIJAS AKADEMISKAJĀ BIBLIOTĒKĀ

«Dievs,
savu vārdu uzturi!»

Šādus Lutera vārdus Kristofera Fīrekera tulkojumā varētu likt par devīzi izstādei, kas līdz 15. maijam skatāma Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas jaunajā ēkā Rūpniecības ielā 10. Ar vairāk nekā 500 eksponātiem tā ir līdz šim pilnīgākā izstāde, kas veidota par Mārtiņu Lutera un viņa laiku pie mums Latvijā. Tas ir plašs hronoloģisks un saturisks izvērsums, sākot ar Lutera dzimšanas gadu (1483) un turpinoties līdz mūsdienām. Grāmatas, rokraksti, attēli, periodika parāda Lutera dzīvi un personību, arī luterānisma gaitu Latvijā.

Izstādes vecāko daļu veido Lutera darbu pirmizdevumi Reformācijas laikā, arī viņa vēstījumi ticības brāļiem Livonijā un vēstules uz Rīgu, Lutera tulkotās Bībeles krāšņi izdevumi 16. un 17. gadsimtā, Lutera laikabiedru Erasma, Melanhtona, Hulēna, Dīrera u. c. darbu reti izdevumi.

Vācisko Lutera turpina Lutera darbu izdevumi latviešu valodā, apcerējumi par viņu un luterānisma vietu Latvijā, grāmatas par Latvi-

jas luterāņu baznīcas arhitektūru, vēsturi, draudžu hronikām, par sakrālo mākslu un mūziku, kas skanējusi mūsu dzimtenes baltajos dievnamos.

O. ZANDERS,
Latvijas Akadēmiskā bibliotēka

«Pēterburgas Zinātņu
akadēmija un Latvija»

Tā saucas literatūras izstāde Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā Lielvārdes ielā 24 (no š. g. 13. aprīļa līdz 15. maijam).

Izstādē eksponēti daudz interesantu materiālu no LAB fondiem. Tie stāsta par Pēterburgas ZA dibināšanu (1724) un tās dibinātājiem Pēteri I un Katrīnu I, pirmajiem prezidentiem M. Keizerlingu, J. A. Korfu, K. Brēneru, kas nākuši no Latvijas. Pēterburgas ZA saites ar Latviju raksturoja arī akadēmijas līdzdalība Vidzemes un Kurzemes dabas pētīšanā 18. gs. un 19. gs. sākumā.

Izstādē redzami materiāli par Latvijas zinātniekiem — Pēterburgas ZA akadēmikiem, korespondētājlocekļiem un goda locekļiem (V. Ostvaldu, S. Arēniju, P. Valdeni, E. Brīki u. c.), kā arī par izcilu krievu zinātnieku ietekmi uz Latvijas zinātne. Aplūkojama literatūra par Pēterburgas ZA bibliotēku un tās vēsturi.

Izstādes atklāšanā ar apsveikuma vārdiem un šampānieti piedalījās Krievijas vēstnieks Latvijā A. Rannihs.

V. K.

Latvijas Valsts Lopkopības un veterinārijas zinātniskās pētniecības

institūts «SIGRA» izsludina konkursu uz šādiem akadēmiskiem amatiem:

Profesors — dzīvnieku turēšanas tehnoloģija — 1
— fermentācijas procesu regulēšana lopbarībā — 1
— liellopu metabolisma patoloģija — 1

Vadošais pētnieks — mājputnu ēdināšana un barības konversija — 1
— dzīvnieku gastroenterālās infekcijas — 1
— dzīvnieku nespecifiskās infekcijas, bakterioterapija — 1
— veterinārā ģenētika un androloģija — 1

Pretendenti iesniedz Latvijas Valsts lopkopības un veterinārijas zinātniskās pētniecības institūta «Sigra» konkursa komisijai Institūta

ielā 1, Siguldā, LV-2150, līdz 1994. gada 1. jūnijam (telef. 976304) šādus dokumentus:

- 1) iesniegumu — norādot akadēmisko amatu un specialitāti;
- 2) izglītības un zinātniskā grāda apliecinājošu dokumentu kopijas;
- 3) Curriculum vitae;
- 4) zinātnisko darbu raksturojumu (2—3 lpp.);
- 5) zinātnisko publikāciju un patentu sarakstu.

Ar nolikumu par zinātnieku vēlēšanām akadēmiskajos amatos var iepazīties pie institūta zinātniskā sekretāra vai kadru daļā, telef. 976304.

Institūta konkursa komisija

LASĪSIM «ZVAIGŽNOTO DEBESI!»

Pateicoties LZ Padomes un Izglītības, kultūras un zinātnes ministrijas dotācijām, iznācis kārtējais gadalaiku izdevuma «Zvaigžņotā Debess» (1994. gada pavasaris) numurs — pašlaik vienīgais populārzinātniskais žurnāls Latvijā. Tas ir kā maza, bet droša saliņa, kas neļauj saprātam galīgi noslīkt apkārt bangojošajā mistikas, maģijas, astroloģijas utt. literatūras jūrā.

Numuru ievada fiziķa A. Balklava un filozofes M. Kūles raksti, kas veltīti pāvesta Jāņa Pāvila II vizītei Māras zemē. Zinātnes ritumam veltītajā nodaļā LU profesors B. Rolovs turpina skaidrot mūsdienu fizikas priekšstatus par vakuumu, t. i., tukšumu, kas faktiski nav tukšs, bet izpaužas kā dinamisks un sarežģīts materiāls pasaules veidojums. Zinātnes jaunākajiem atklājumiem veltītā nodaļa šoreiz aizpildīta ar astronomijas novitātēm. Lasītājs, piemēram, var uzzināt, kā modernie superdatori palīdz ieskatīties Metagalaktikas veidošanās un attīstības noslēpumos.

Nav šaubu, ka lielu daļu lasītāju interesi piešaus starpplanētu lidojumu aktualitātes, kas apskatītas E. Mūkina rakstā, un T. Kalniņa apraksts par starptautiskajā seminārā Jūrmalā «Zemes starojums un tā ietekme uz organismiem»

iztirzātajām tā sauktajām āderu problēmām.

Tiem, kas vēl joprojām domā, ka ar cirkuli un lineālu tomēr var veikt leņķa trisekciju (leņķa sadalīšanu trijās vienādās daļās), pirms ķerties pie šī uzdevuma risināšanas un ziedot tam laiku, vairāk nekā ieteicams izlasīt I. Markusas un A. Andžāna rakstu, kurā pierādīts, ka šis uzdevums ar minētajiem līdzekļiem nav atrisināms.

No pārējiem 15 autoru 24 rakstiem, kas publicēti šajā numurā, vēl gribētos pievērst uzmanību I. Lozes rakstiem «Mēness simbols senajās rotās» un «Klaudija Ptolemaja kartē ieskatīties», taču tas nenozīmē, ka pārējie raksti nav interesanti. Kā rāda «Zvaigžņotās Debess» rīkotās gadskārtējās lasītāju aptaujas, katram rakstam atrodas sava auditorija.

Numurs, kā parasti, sniedz zvaigžņotās debess apskatu 1994. gada pavasarim un precīzu Mēness, Saules un planētu kustību atainojumu zodiaka zīmēs. Pēdējais domāts tiem, kuri uz zinātniskiem pamatiem grib pētīt debess ķermeņu ietekmi uz dažādām zemes dzīves sfērām.

«Zvaigžņotās Debess»
atbildīgais redaktors
A. BALKLAVS

DISERTĀCIJU AIZSTĀVĒŠANA

Š. g. 12. maijā pl. 12 RTU Arhitektūras fakultātē Āzenes ielā 16 notiks RTU habilitācijas un promocijas padomes arhitektūras zinātņu nozarē atklāta sēde.

Arh. JĀNIS LEJNIEKS

aizstāvēs disertāciju «Funkcionālisms un neoklētisms Latvijas arhitektūrā» arhitektūras zinātņu doktora grāda iegūšanai.

Recenzenti: Dr. habil. arch. Jānis Krastiņš, Dr. arch. Marts Kalms (Igaunija) un Dr. arch. Jānis Zilgalvis.

Ar J. Lejnika zinātnisko darbu kopumu un disertāciju var iepazīties no 28. aprīļa Arhitektūras fakultātes metodiskajā bibliotēkā Āzenes ielā 16, 411. telpā.

1994. gada 27. aprīlī pl. 10 Rīgā, Dzērbenes ielā 27, Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūta sēžu zālē LV KĶI Promocijas un habilitācijas padomes sēdē LV KĶI Lignīna ķīmijas laboratorijas asistents

EDMUNDS PAEGLE

aizstāvēs disertāciju «Lignosulfonātu un modificēto lignosulfonātu adsorbēcija uz starpfažu robežām: ūdens (gaiss un ūdens) cieta viela» ķīmijas doktora grāda iegūšanai.

Oficiālie oponenti: Dr. ing. habil. A. Treimanis, Dr. ķīm. J. Zoldners un Dr. ķīm. M. Jākobsons.

Ar disertāciju var iepazīties LV KĶI bibliotēkā.

Otrdien, 1994. gada 10. maijā, pl. 15 Mūzikas akadēmijas sēžu zālē notiks **Natālijas Gailumas** pētniecuma «Simfonisma problēmas latviešu kora mūzikā a cappella» promocija.

Recenzenti — Dr. prof. I. Grauzdiņa, Dr. prof. L. Pismennaja, Dr. habil. prof. J. Torgāns.

Latvijas Zinātņu akadēmijas
1994. gada 8. aprīļa sēdes
rezolūcija

Latvijas Zinātņu akadēmijas sēdes dalībnieki

1) pauž kategoriski noraidošu nostāju pret Krievijas militāro bāzu saglabāšanu vai iekārtošanu Latvijā un atzīst par nepieciešamu publicēt B. Jelcina parakstītā rīkojuma par karabāzu izveidi NVS valstīs un Latvijā atsaukšanu Krievijas prezidenta līmenī;

2) atzīst, ka līguma noslēgšana ar Krieviju ir Latvijas nākotnei nepieciešama, taču tikai uz pilnīgas līdztiesības un Latvijas Republikas suverenitātes pamata ar vērā ņemamām garantijām no Rietumvalstu un starptautisko institūciju puses;

3) lūdz Latvijas Saeimu neatliekami pieņemt dokumentu, kas atzīst Latvijas okupācijas faktu 1940. gadā un no tā izrietošās starptautiski juridiskās sekas, nosūtot dokumentu ANO, pasaules valstu parlamentiem un Rietumeiropas institūcijām.

LZA nolemj nosūtīt šo rezolūciju Latvijas Valsts prezidentam, Latvijas Ministru prezidentam, Saeimai, ārvalstu zinātņu akadēmijām un starptautiskām institūcijām.

Redaktore Zaiga Kipere.
«Zinātnes Vēstnesis».
Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.
Reģistrācijas apliecība nr. 75.
Izdevējs: Latvijas Zinātnieku savienība.
«Science Bulletin» Association of Latvian Scientists.

Redkolēģijas vadītājs akadēmiķis Ēvalds Mugurevičs.
Redkolēģijā: akadēmiķis Mārtiņš Beķers, akadēmiķis Juris Ekmanis, LZA Goda loceklis Jānis Graudonis, doc. Elmārs Beķeris, doc. Zigrīda Goša, Oskars Martinsons.
Redakcija: Rīgā, Turgeņeva ielā 19. Tālr. 212706.

Indekss 77165.
Iespriests a/s «Preses nams» tipogrāfijā, Rīgā, Balasta dambī 3.
Augstspiede. 1 uzsk. iespiedloksne.
Mefiens 1000 eks.
Pasūtījuma nr. 445